

Tradicionalna pustna dediščina - orodje za proučevanje vprašanj o višjem pomenu življenja

dr. Štefan ČELAN

Ptuj, februar 2014

Domišljija je pomembnejša od znanja.

Albert Einstein

Ali je teza, ki jo postavljajo sodobniki in trdi, da človek na svoji evolucijski poti postaja vedno bolj razsvetljen, resnično pravilna?

Davna verovanja o človeku kot nepopolnem bitju, ki ni sposobno doumeti veličine stvarstva, smo zamenjali z vero v telesni in predmetni svet. S tem smo pračloveka, ki je sebe smatral predvsem za duhovno bitje, ki je sestavni del stvarstva, spremenili v materialno bitje, ki se je postavilo izven stvarstva kot njen gospodar.

To je zanimivi paradoks, saj smo v današnjem času sposobni zaznati veliko več tako imenovanih očem nevidnih lastnosti narave in univerzuma (magnetno polje, električno polje, gravitacijo itd.), kot je to bil sposoben zaznati pračlovek, a se kljub temu odrekamo pomenu duhovne komponente pri iskanju smisla našega bivanja.

HIPOTEZA

- ✓ **Velika verjetnost je, da je prapočelo vsega manifestiranega in nemanifestiranega kozmična zavest, energija ničte točke, prana, qi itd.**
- ✓ **Človek je na svoji evolucijski poti doživiljal številne razvojne mejnike, ki so usodno vplivali na nadaljnjo razvojno pot. Eden izmed pomembnih mejnikov je zagotovo stopnja samozavedanja, ki je v bistvu zavest o samemu sebi (Jazu). To je vsakdanja zavest v ožjem smislu, ki se kaže v sposobnostih prepoznavanja lastnih duševnih in telesnih dejavnosti. Zadnja spoznanja v znanosti kažejo, da je človeštvo razvilo to obliko zavesti šele v zadnjih nekaj tisoč letih svojega razvoja (Arthur J. Deikman).**
- ✓ **Na tem mestu si drznem zapisati, da ravno ta stopnja zavesti predstavlja mejnik, ki je človeka oddaljil od čiste ali tako imenovane kozmične zavesti, ki bi lahko človeku omogočala neslutene razvojne možnosti.**

HIPOTEZA

- ✓ Te prelomne točke, ki je pričela človeka, kot soodvisnega od narave in univerzuma, ločevati od tako imenovane mrtve snovi fizičnega telesa, zemlje in univerzuma in ga postavljati v vlogo nadrejenega, so se zagotovo zavedali najbolj poduhovljeni posamezniki v tistem času. Da bi preprečili to bifurkacijo, so med ostalim preko različnih obredov opozarjali na nevarnosti in nesmisle tovrstnega početja. Hkrati pa so obredja služila kot orodje za razvoj višjih ravni zavesti.
- ✓ Moja hipoteza je, da prapočelo različnih obredij izvira iz tedanjega časa. Med tovrstna obredja sodi tudi naša tradicionalna pustna dediščina, ki je v svoji biti prvenstveno povezana s potrebo po razvoju zavesti, ki bo človeški redukcionizem spremenila v holizem.

NAMEN IN OMEJITVE

- ✓ Raziskovanja, s katerimi se ukvarjam, predstavljajo hevristični poskus oblikovanja drugačnih pogledov o pomenu tradicionalne pustne dediščine, ki se je skozi čas ohranila na Ptuju, Dravskem in Ptujskem polju ter Halozah in Slovenskih goricah.
- ✓ Z združevanjem znanosti duha in znanosti razuma ter kartezijske znanosti poskušam nakazati, kako je mogoče priti do poglobljenih spoznanj o pomenu obredij, ki smo jim priča v naši tradicionalni pustni dediščini.
- ✓ V tem kratkem predavanju ni moč predstaviti številna teoretična spoznanja sodobnih fizikov in biologov, antropologov, sociologov, filozofov, teologov ter izkušnje in modrosti starodavnih modrecev iz različnih civilizacijskih okolij in obdobj, ki potrjujejo mojo hipotezo.
- ✓ V nekaterih primerih dodajam tudi osebne izkušnje, ki jih doživljam kot aktivno mistično bitje med opravljanjem tega čudovitega poslanstva.

Večna vprašanja – različni odgovori

	Znanstveni materializem	Holizem
Od kod smo ?	Evolucija je naključni dogodek, ki poraja vse, če imamo na voljo dovolj časa in prostora.	S kombinacijo kozmične zavesti in adaptivne evolucije.
Kakšno je naše poslanstvo ?	Preživeti in se razmnoževati.	Zavestno soustvarjanje mikro in makro kozmusa.
Kako udejaniti svoje poslanstvo ?	Živeti v skladu z zakoni džungle. Najmočnejši preživi.	Živeti v ravnovesju Enosti, kjer sta materialni in duhovni svet dve plati iste medalje.

VESOLJE – “VELIKA PRAZNINA” ? (96%)

Ne vemo, ali je Vesolje prostorsko končno ali neskončno, čeprav je večina teoretikov trenutno naklonjena neskončnemu Vesolju. Če je Vesolje končno, se lahko vprašamo, kaj je onstran njega. Če rečemo »nič«, s tem nismo odgovorili, kajti »nič« je tudi prostor.

Opazljivo vesolje (ali vidno vesolje) je staro približno 13,7 milijard let. Rob vidnega Vesolja je od nas tako oddaljen približno 46,5 milijard svetlobnih let. Prostornina opazljivega vesolja pa približno $3 \cdot 10^{80}$ metrov. Opazljivo vesolje vsebuje približno $7 \cdot 10^{22}$ zvezd, ki so združene v približno 10^{10} galaksij.

Svetlobno leto = $300.000 \text{ km/s} \cdot 3600 \text{ s} \cdot 24 \text{ ur} \cdot 365 \text{ dni} = 9,4 \cdot 10^{12} \text{ km}$

MATERIJA

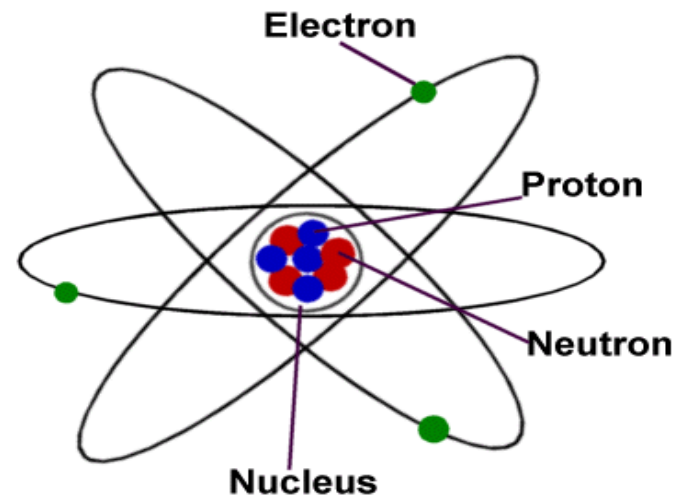
Karkoli že je materija, zagotovo ni narejena iz materije.

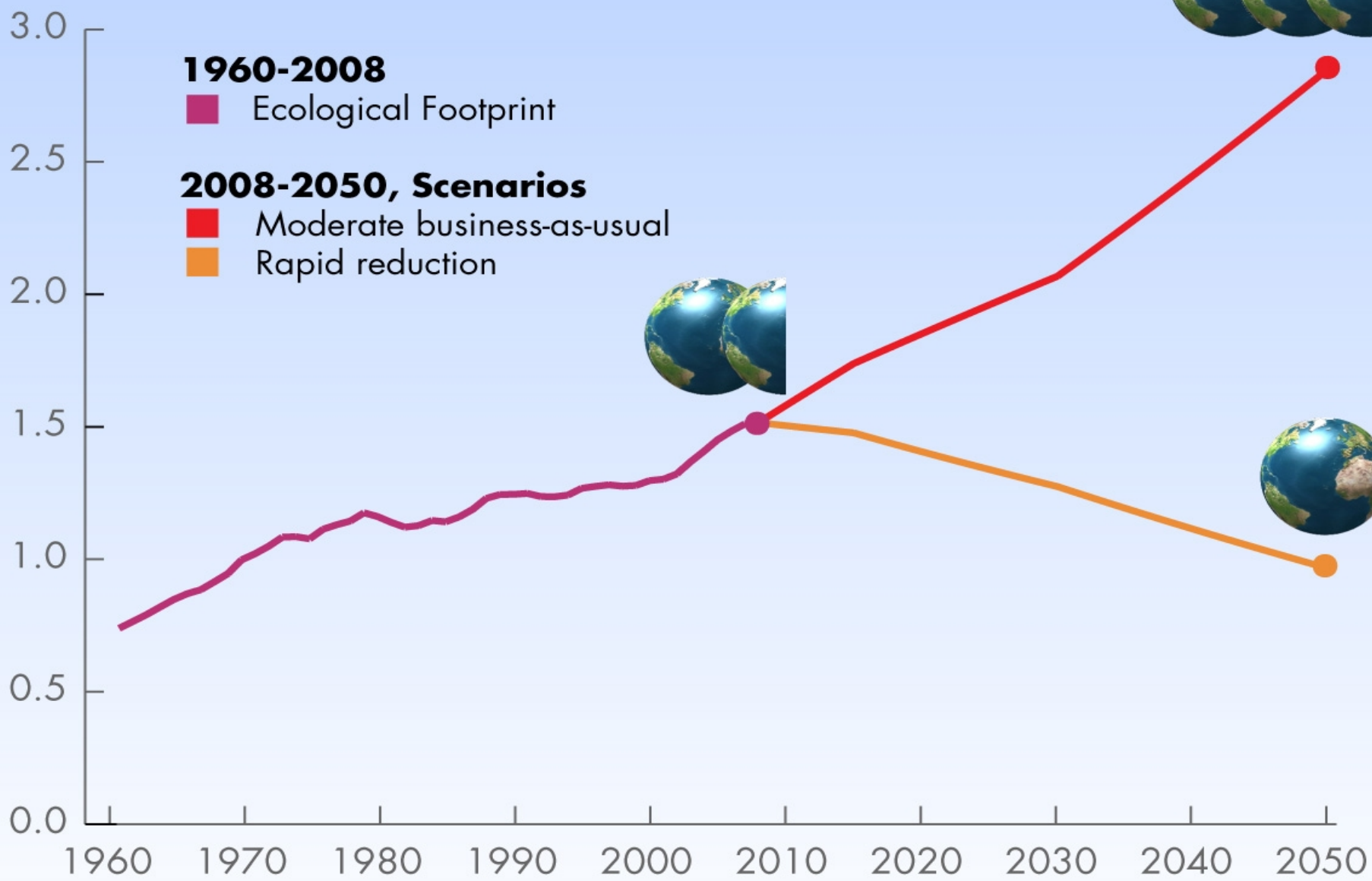
Prof. Hans Peter Duerr

Zamislite si jedro atoma, povečano na velikost žogice za golf. Celoten atom bi potem imel velikost nogometnega stadiona in elektroni bi bili kot grahova zrna, krožeča na obrobju stadiona. Kot se je izrazil angleški fizik iz začetka dvajsetega stoletja Eddington: »Materija je večinoma strašljivo prazen prostor.« Natančneje, materija je 99.99 % prazen prostor.

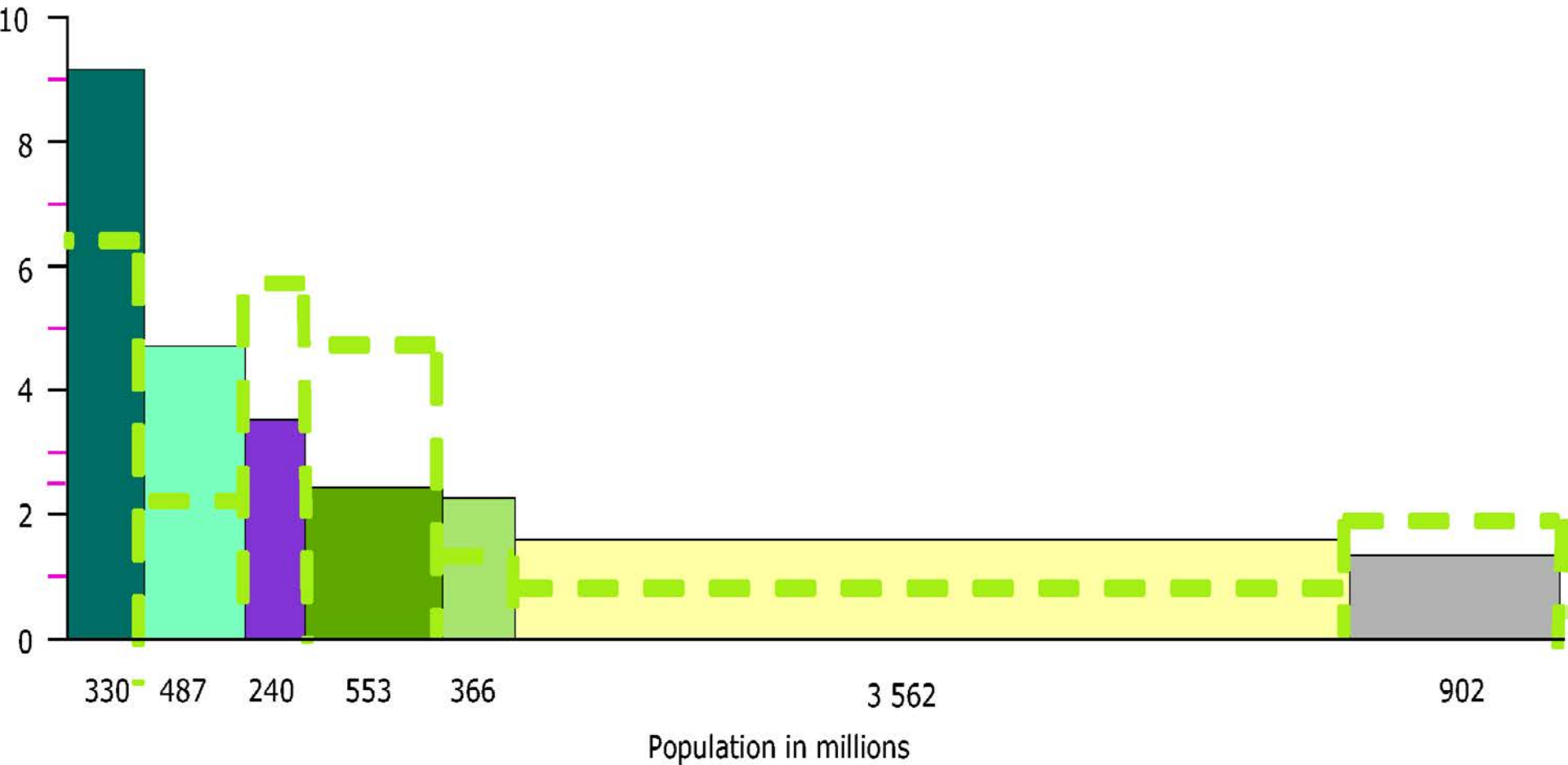
Naša predstava materije kot trd(n)e stvari je, tako kot zelena barva, kvaliteta, ki se pojavi v zavesti. Je model tega, kar naj bi bilo »zunaj nas«, toda kot pri večini modelov se precej razlikuje od tega, kar se v resnici dogaja okoli nas.

y-axis: number of planet earths, x-axis: years

Ecological footprint (global hectares per person)

North America

Latin America

Asia-Pacific

Biocapacity available per capita

Europe (EU)

Middle East/Central Asia

Africa

Europe (non-EU)

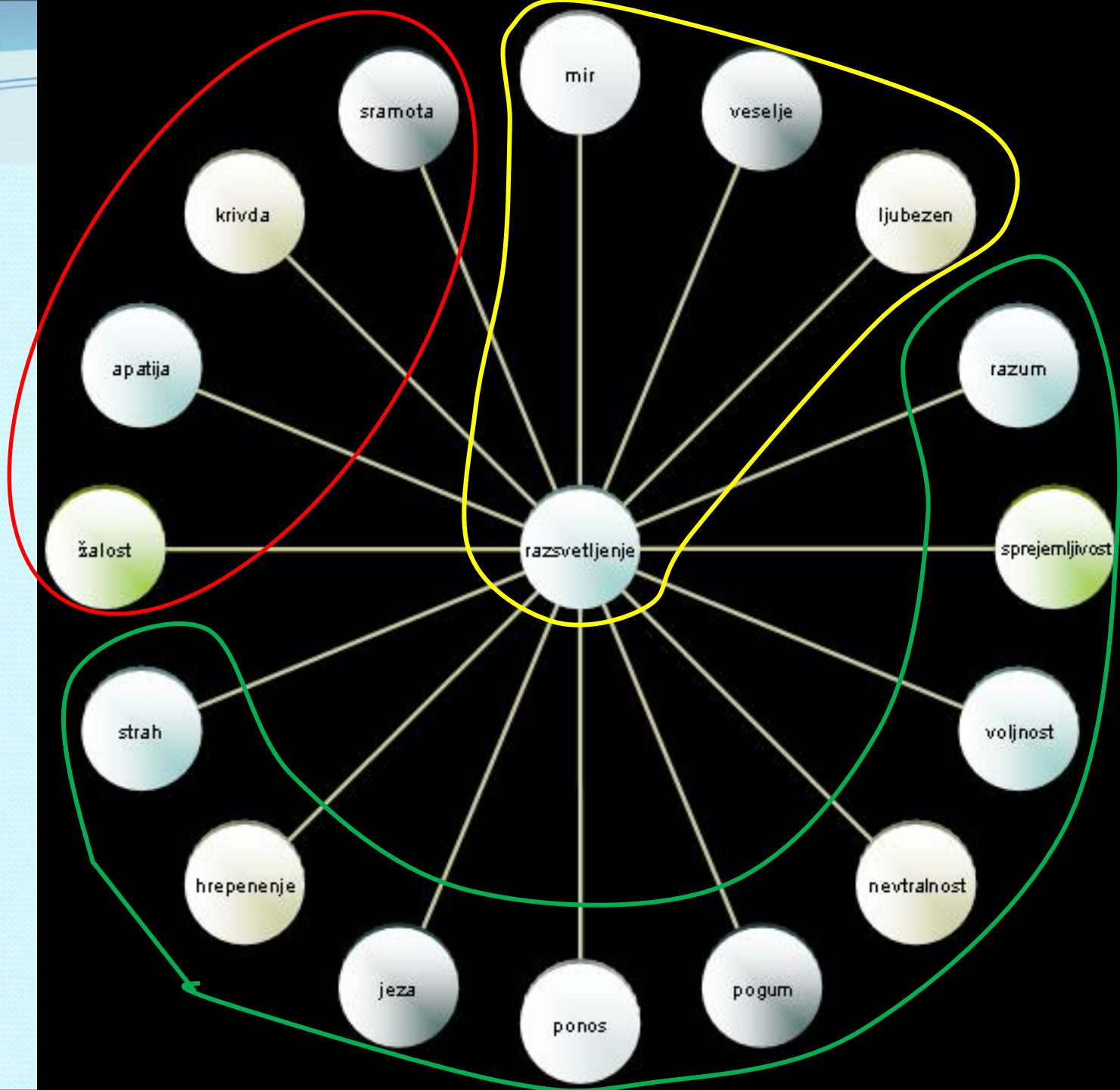
Bistvo realnosti je duhovno in ne materialno.

ZAVEST

Ključ do tega alternativnega pogleda je dejstvo, da so vse naše izkušnje – vse naše zaznave, vtisi, sanje, misli in občutki – oblike, ki se pojavljajo v zavesti. To sicer ne izgleda vedno tako. Ko vidim drevo, se mi zdi, da vidim neposredno drevo samo. Toda znanost nas opozarja, da se dogaja nekaj povsem drugega. Svetloba, ki vstopa v oko, sproža kemijske reakcije v mrežnici; ta pošilja elektrokemične impulze vzdolž živčnih vlaken v možgane. Le-ti predelujejo tako prejete podatke in nato ustvarijo lastno podobo o tem, kaj je tam zunaj. Sledi občutek, kot da opazujem drevo. Toda kar dejansko doživljam, ni drevo samo, temveč le podoba, ki se pojavi v zavesti. To velja za vse, kar doživljam. Vse, kar vemo, zaznavamo, ali si predstavljamo, vsaka barva, zvok, vtis, vsaka misel ali občutek je oblika (forma) v naši zavesti. Vse je oblika (in-formacija) v zavesti.

**STOPNJE
ZAVESTI
ALI BOLJE
REČENO
ZAVEDANJA**

STOPNJE ZAVESTI PRI ČLOVEKU

Sramota - Samo korak nad smrtjo. Verjetno načrtujete samomor ali pa ste serijski morilec. Vzemite to kot sovraštvo do samega sebe.

Krivda - Korak za sramoto, ampak še vedno lahko imate samomorilne misli. O sebi razmišljate kot o grešniku, ki ni zmožen sebi oprostiti za pretekle pregrehe.

Apatija - Počutite se kot žrtev, ste obupani. To je stanje naučene nemoči. Mnogo brezdomcev pristane tu.

Žalost - Stanje neprestane žalosti in izgube. Sem lahko zapadete po tem, ko izgubite osebo, ki ste jo ljubili. Depresija. Še vedno nad apatijo, saj začnete ubežati otrplosti.

Strah - Svet vidite kot preteč in nevaren. Paranoja. Navadno boste potrebovali pomoč, da se boste premaknili nad ta nivo, sicer lahko ostanete ujeti vanj precej dolgo.

Hrepenenje - To je stopnja adikcij, lakomnosti in pohotnosti, poželenja - po denarju, moči, slavi itd. Potrošništvo. Materializem. To je nivo kajenja in pitja, drogiranja.

Jeza - to je stopnja frustracij, ki pogosto izhajajo iz neizpolnjenih želja na nižji stopnji. Ta stopnja nas lahko spodbudi k akciji po doseganju višjih stopenj zavesti, lahko pa se tudi zagozdite tu - v sovraštvu.

Ponos - To je prva stopnja, kjer se začnete počutiti dobro, ampak gre za varljiv občutek. Odvisen je od zunanjih okoliščin (denar, prestiž itd.), zato je ranljiv. Ponos vas lahko vodi k nacionalizmu, rasizmu, religijskim vojnám.

Pogum - To je prva stopnja resnične moči. Pogum je kot nek portal, ki omogoča namerno zviševanje zavesti. Tu začnete gledati na življenje kot izzivajoče, razburljivo (zanimivo) namesto neustavljivo porazno. Dobivati začnete namige k interesom po osebni rasti, čeravno boste na tej stopnji temu rekli kaj podobnega kot izobraževanje, karierno napredovanje, grajenje spretnosti itd. Svojo prihodnost začnete videti kot izboljšavo nad svojo preteklostjo, namesto njenega nadaljevanja stalne enakosti.

Nevtralnost - To je stopnja povzeta s frazo "živi in pusti živeti". Fleksibilnost, sproščenost in nenavezanost. Karkoli se zgodi, vi vladate nad udarci. Ne rabite dokazovati ničesar. Počutite se varno in se dobro ujamete z drugimi ljudmi. Poskrbite za svoje potrebe, ampak se ne priganjate preveč.

STOPNJE ZAVESTI PRI ČLOVEKU

Voljnost - Ni vam več dovolj, da delo opravite, ampak ga želite opraviti dobro - morda celo po vaših najboljših močeh. Razmišljate o časovnem gospodarjenju in produktivnosti, o tem, kako organizirati stvari, ki niso bile tako pomembne za vas na stopnji nevtralnosti. Tu so ljudje, ki so "konjeniki" (udarniki) družbe, ki naredijo delo dobro in se ne pritožujejo preveč. To je stopnja, na katerem postane vaša zavest bolj organizirana in disciplinirana.

Sprejemljivost - Sedaj se zgodi močan preobrat, začnete živeti proaktivno. Na stopnji voljnosti postanete kompetentni, sedaj pa želite svoje sposobnosti dobro izkoristiti. Če nekaj ni dobro v vašem življenju (vaša kariera, vaše zdravje, vaše razmerje), definirajte, kakšen rezultat želite doseči in to spremenite. Ta stopnja mnoge ljudi pripelje k temu, da zamenjajo potek življenja, zamenjajo poklic, spremenijo dieto.

Razum - Na tej stopnji prekoračite (transcendirate) emocionalne poglede spodnjih stopenj in začnete razmišljati bolj jasno in racionalno. Sedaj imaš disciplino in proaktivnost za to, da lahko v polnosti izkoriščaš svoje naravne sposobnosti. Pogledaš naokoli po svetu in začneš delati pomembne prispevke. To je nivo Einsteina in Freuda. Verjetno je očitno, da mnogi ljudje nikoli ne dosežejo te stopnje v svojem celotnem življenju.

Ljubezen - Gre za brezpogojno ljubezen, s stalnim razumevanjem svoje povezanosti z vsem, kar obstaja. Razmišljaj o sočutju. Vidiš, da potrebuješ nekaj več, kot miselnost, ki obstaja zaradi lastnega razloga (je samo sebi namen). Na stopnji ljubezni daš svojo glavo in vse svoje talente in sposobnosti v službo svojemu srcu (ne svojim emocijam, ampak višjem smislu tega, kaj je prav in kaj narobe - svoji vesti). To je stopnja življenjskega služenja človeštvu. To je občutek "pusti, da je, da obstaja", kjer se prepustiš intuiciji, ki postane izjemno močna.

Veselje - To je stopnja svetnikov in naprednih spiritualnih učiteljev. Že ko smo okoli teh ljudi, se počutimo neverjetno. Na tej stopnji je življenje v polnem vodeno s sinhronizacijo in intuicijo. Tu ni več potrebe po postavljanju ciljev in načrtovanju podrobnih planov - prostranost vaše zavesti vam dovoli, da operirate na višjih nivojih.

Mir - Totalna transcendenca. Hawkins pravi, da ta nivo doseže samo eden od 10 milijonov ljudi.

Razsvetljenje - Najvišji stopnja človeške zavesti, kjer je človeškost zmešana z božanskostjo. Zelo redko. To je nivo Krišne, Bude, Jezusa. Že samo mišljenje o teh ljudeh lahko viša vašo zavest.

EZOTERIKA

Osnovno gibalno ezoterike je spoznavanje sebe in ozaveščanje, da smo vsi del organizirane celote (univerzuma), ki jo prežema zavest kot podstat vsega nemanifestiranega in manifestiranega.

Zahodna ezoterika

(mešanica orienta in grško- rimske antike)

Kabala - pomeni izročilo znanja, kako najti ključne, ki pojasnjujejo, zakaj se duša odloči, da zapusti blaženo stanje Enosti in se ciklično inkarnira v relativno grobe in spreminjajoče se razmere fizičnega sveta.

Gnosticizem – gibanje, ki je sorodno s kabalo. Razlikuje se v pojmovanju fizičnega sveta, ki ni plod enotnega stvarstva. Rezultat je dualizem in večni spopad med zlim (materijo) in dobrim (dušo). Najbolj znani gnostik v 19. stoletju je psihoanalitik Carl Gustav Jung.

Vzhodna ezoterika

Tantrizem – spisi, ki opisujejo stvarstvo in številne obrede mandale (magični krogi), mantre (magične formule), mudre (geste) itd.

Hinduizem – predstavlja neke vrste spoj med brahmanizmom in budizmom in je v glavnem prisoten v Indiji.

Taoizem – predstavlja neke vrste mistični panteizem, v katerem predstavlja kozmični red absolutno bit in temelj, od koder vse izvira in se bo tja tudi vrnilo.

KVANTNA FIZIKA

- Iz kvantnih pristopov razumevanja vesolja se je dokazalo, da Newtonovska fizika, ki pravi, da se pri absolutni ničli gibanje atomov v vakuumu ustavi, kar naj bi posledično pomenilo energijsko vrednot nič, ne drži. Dr. Harold Puthoff iz univerze v Cambridgeu je meril energijo pri absolutni ničli. Namesto da o energiji ni bilo niti sledu, jo je »našel«
toliko, da jo je primerjal s kipečim loncem!
- V svetu idealizma, ki ga proučuje kvantna fizika, najmanjši delci tega sveta spremenijo svoje lastnosti. Pod določenimi pogoji se vedejo kot delci ali kot valovi. V fiziki ta pojav imenujemo kolaps valovne funkcije, ki pa se zgodi zaradi opazovalca (Kaj je opazovanje?).
- Kvantni fiziki so si bolj ali manj edini, da materialna realnost temelji na zavesti. Vse, kar obstaja, je med seboj povezano, ne glede na to, na kateri ravni in v kateri kvantni resničnosti se manifestira. Vse je torej del iste zavesti, vse, od nepredstavljive čiste zavesti, preko fotonov, delcev elektromagnetnega polja z maso nič, atomov, molekul in celic, do trdne materije.

NOVA BIOLOGIJA

- **Prepričanje, da geni upravljajo z življenjem, je v 80. letih prejšnjega tisočletja ovrgla epigenetika. Geni so zgolj načrti, ki pa jih je preko življenjskih izkušenj (vplivov iz okolice) možno spreminjati.**
- **Raziskave so potrdile, da imajo človeška čustva (lastna in zunanja) neposreden vpliv na to, kako delujejo celice našega telesa.**
- **Ta spoznanja nas iz naključnega opazovalca spreminjajo v aktivnega igralca, del občinstva in režiserja lastne usode.**
- **Svet čustev ima neposreden vpliv na našo zavest in podzavest in s tem na kakovost našega življenja.**

POLJE

Skupni imenovalec starodavnih modrosti in novodobnih znanstvenih spoznanj je povezan s pojmom polje, v katerem se nahaja vse nemanifestirano in manifestirano.

UNIVERZALNO INFORMACIJSKO POLJE	UNIVERZALNO ENERGIJSKO POLJE
<p>Vsaka trajna struktura (od risbe v pesku, do vesoljskega plovila) je plod zavestnega dela – informacije. Vse kreacije tako na mikro kakor tudi makro ravni izhajajo iz univerzalnega informacijskega polja, ki predstavlja nekakšno kozmično zavest.</p>	<p>Energija nične točke – kvantni vakuum je najtesneje povezana s pojmom univerzalnega energijskega polja, iz katerega se manifestirajo vse oblike energije (gravitacija, magnetizem, elektrika, jedrska energija itd.).</p>

POLJE

Iz univerzalnega informacijskega polja in univerzalnega energijskega polja je možno s pomočjo zavesti ustvariti egregor oziroma mem kot neko obliko ideologije, kulturne ideje, družbene prakse, koncepta ali dejavnosti, ki pri določeni skupini ljudi preidejo v navado. Egregor/mem je torej neke vrste energijsko polje z lastno voljo in inteligenco, ki vpliva na ljudi in njihove vrednote.

Poznamo nizko vibracijska polja, ki povzročajo številna nelagodja pri ljudeh (strahovi, stres itd.). Ponekod vodijo do kolektivnih katastrof (fašizem). Poznamo tudi visoko vibracijska polja, ki pripeljejo ljudi do veselja, občutka sreče, sproščenosti, miru itd. (etnografska obredja).

KAJ IMA S TEM OPRAVITI ETNOGRAFSKA PUSTNA DEDIŠČINA ?

Ptuj z okolico razpolaga z naslednjimi tipi etnografskih likov in obredij:

- zoomorfni liki in obredja,**
- fitomorfni liki in obredja,**
- antropomorfni liki in obredja,**
- kombinacija dveh ali več likov v enem obredju.**

Vsi omenjeni liki in obredja skrivajo na najbolj temeljni ravni v sebi pozitivno moč, ki vpliva na spremembo individualne in kolektivne zavesti.

POMEN OBREDIJ

- **Obredi so najbolj znana orodja za doseganje utrjenih pozitivnih medsebojnih človeških in družbenih odnosov. Njihova lastnost je, da se ponavljajo in s tem ustvarjajo skupnost, povezanost, varnost, smisel, skratka nekaj pozitivnega in prijetnega.**
- **Učinkovitost obreda (dejanska ali domnevna) se ne konča v empiričnem svetu vzrokov in posledic. Cazeneuve opozarja na dejstvo, da se obred od tehničnih opravil razlikuje po tem, da njegovih učinkov ni mogoče pripisati čisto naravnemu poteku. V tem se obred loči od običajev, šeg in navad.**
- **Ta lastnost obreda botruje dejstvu, da se obredi tujih kultur pogosto dozdevajo čudni in nesmiselni.**

POMEN OBREDIJ

- Tako starodavni zapisi indijskih ved, Kumranski rokopisi kakor tudi novodobna spoznanja kvantne fizike in biologije kažejo, da na nevidnih ravneh ustvarjamo sheme za odnose, uspehe, neuspehe itd., ki jih doživljamo v živem svetu.
- Po izkušnjah in spoznanjih budističnih menihov pa je to moč početi s čustvi, ki jih lahko vzbudimo na različne načine (obredja, molitev itd.). Čustva in občutki so tisto, kar vpliva na snov, iz katere je sestavljena naša stvarnost.
- Ključno vprašanje torej je, kako spodbuditi ta čustva in občutke. Ta spoznanja in številni praktični primeri nudijo oporno točko za dokazovanje, da so naša pustna obredja ena izmed možnih govoric in orodij, ki lahko vplivajo na spremembo zavesti. Meditativno stanje pod masko in iskreno čustvo lahko privedeta do pozitivnih sprememb v stvarnem okolju.

ZGOLJ ZA RAZMIŠLJANJE

- **Pozabili smo, da nam je bilo namenjeno, da živimo v sožitju s seboj, drug z drugim, v spoštovanju do zemlje, rastlin, živali in vesolja. Tako zelo smo pozabili, da se marsikomu te besede zdijo smešne in naivne. Naša etnografska dediščina nam lahko povrne izgubljeni spomin.**
- **Problem današnje družbe ni v iskanju tehnično tehnoloških rešitev ampak predvsem v prenovi etosa. Del teh rešitev ponuja naša etnografska pustna dediščina.**
- **V življenju pridobivamo vrsto znanj, informacij, se izobražujemo, dnevno sledimo aktualnim informacijam. Naučili smo se abecede in poštevanke. Nihče pa nas ni opozoril na dejstvo, da je bistvo vsega zavest in nas učil zavest uporabljati v določen namen. Verjetno ne gre za zablodo civilizacije, temveč za načrtno ohranjanje stanja »mrak uma«, z namenom manipulacije, izkoriščanja in vedno večjega poneumljanja ljudi. Živeti z etnografsko pustno dediščino v sebi in ne zgolj na sebi, nam omogoča razviti pristna čustva, ki človeka pripeljejo v stanje, ki nima besed in zunanjih izrazov. Šele takšno čustveno stanje lahko vpliva na spremembo subkvantnega sveta, ki se nato odraža na spremembi zavesti.**

ZGOLJ ZA RAZMIŠLJANJE

- Rastlinstvo vdihuje naš ogljikov dioksid in izdihuje kisik, ki ga vdihujemo ljudje. Ali lahko obstaja še močnejše oblika intimnega odnosa? Kaj porečete človeku, ki vam z umetnim dihanjem reši življenje? Verjetno hvala. Nad travnike, gozdove in priobalni morski pas, ki nam zagotavljajo preživetje, pa se brez vsakega sramu zapodimo s pesticidi, sekirami in gnojnico. Naša etnografska obredja so namenjena zahvali in priprošnji materi zemlji – Gaji, da smemo še naprej bivati v njenem naročju.
- Veliko pomembneje od logične in znanstvene utemeljenosti poslanstva etnografske dediščine je spoznanje, da le-ta v mnogih praktičnih izkušnjah DELUJE.
- Naša dediščina in pričujoč referat o njej ne želita nikogar navajati na nove poglede na svet in na novo pojmovanje življenja. Hočeta nas preprosto spomniti na pozabljeno, ko je človek bolje in lepše živel.

Tisti trenutek, ko bo znanost začela proučevati nefizikalne pojave, bo v desetih letih napredovala bolj kot v vsej svoji zgodovini.

Nikola Tesla

dr. Niko Kuret

Ostanki starodavne obrednosti so začeli bledeti. Toda korant ni, ne bo in ne more biti komični lik. S tem je vse povedano.

Niko Kuret

Nova-stara spoznanja o najgloblji biti etnografske pustne dediščine so namenjena vsem tistim pogumnim iskalcem novega, ki verjamejo, da ni potrebno zanikati nekaterih dejstev, kljub temu da jih v okviru sedanjih kartezičnih znanstvenih teorij še ne znamo empirično dokazati.

Štefan Čelan

